

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/357/2021
Identifikačné číslo spisu:	1208223411
Dátum vydania rozhodnutia:	30.11.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1208223411.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Martina Holíča, v spore žalobkyne X. A., bývajúcej v D.G. S., K. XXX/XX, zastúpenej advokátskou kanceláriou GRMAN & PARTNERS, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, proti žalovaným 1/ Slovenskej kancelárii poisťovateľov, so sídlom v Bratislave, Bajkalská 19/B, IČO: 36 062 235, zastúpenej Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom v Bratislave, Dostojevského rad 4, IČO: 00 151 700, 2/ J. J., bývajúcemu v U., T. XXXX/XX, o náhradu škody vo výške 53.613,37 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 19C/121/2008, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 16. júna 2021 sp. zn. 7Co/277/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná 1/ má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Žalovanému 2/ sa n e p r i z n á v a náhrada trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom (v poradí tretím) zo 4. októbra 2018 č.k. 19C/121/2008-436 uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni istinu v sume 9.555,90 eur s úrokmi z omeškania 9,5 % ročne tak, ako je bližšie uvedené vo výrokovej časti rozsudku (výrok I). Žalobkyni priznal náhradu trov konania prvostupňového aj odvolacieho v rozsahu 100 %, ktoré budú vyčíslené po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením (výrok II). V časti istiny 107,25 eur konanie zastavil (výrok III) z dôvodu späťvzatia žaloby. V odôvodnení uviedol, že po čiastočných späťvzatiach žaloby predstavoval nárok žalobkyne na zaplatenie sumu 9.555,90 eur s príslušenstvom. Súd prvej inštancie sa v zmysle zrušujúcich rozhodnutí odvolacieho súdu zaoberal žalovanou 1/ vznesenou námietkou premlčania a dospel k záveru, že nie je dôvodná. Z pripojeného trestného spisu Okresného súdu Bratislava III sp.zn. 3T/146/2006 zistil, že žalobkyňa sa pripojila ako poškodená k trestnému konaniu a dňa 27. januára 2006 si uplatnila nárok na náhradu škody na bolestnom, ušlom zárobku a sťažení spoločenského uplatnenia, ktoré následne

písomne dňa 14. marca 2006 špecifikovala. Premlčacia doba počas trestného konania spočívala a neplynula v súlade s ustanovením § 112 Občianskeho zákonníka. Od momentu dopravnej nehody zo dňa 14. novembra 2005 do uplatnenia vyššie uvedených nárokov žalobkyňou v trestnom konaní dňa 14. marca 2006 uplynuli 4 mesiace, od právoplatného skončenia trestného konania dňa 31. marca 2008 do dňa podania žaloby 14. novembra 2008 uplynulo 9 mesiacov a 14 dní, preto nároky žalobkyne súd prvej inštancie nepovažoval za premlčané a žalobe vyhovel v ostávajúcej časti. O trovách konania rozhodol podľa § 262 ods. 2 a § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo 16. júna 2021 sp. zn. 7Co/277/2019 na základe odvolania žalovanej 1/ rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I a II zmenil tak, že žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť žalobkyňi spoločne a nerozdielne istinu v sume 8.708,37 eur tým spôsobom, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného, a to v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku; vo zvyšku žalobu zamietol (§ 388 CSP). Žalobkyňi priznal voči žalovaným nárok na náhradu trov konania v rozsahu 27,76 % (§ 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP). Odvolací súd po zopakovaní dokazovania v potrebnom rozsahu dospel k záveru o čiastočnej dôvodnosti námietky premlčania vznesenej žalovanou 1/. Ustálil, že žalobkyňa si uplatnila v premlčacej lehote nárok na náhradu nákladov na liečenie celkom v sume 146,14 eur, nárok na náhradu škody na veciach v sume 451,43 eur, nárok na náhradu cestovných výdavkov v sume 416,55 eur, nárok na náhradu ošetrovania členom rodiny v sume 434,41 eur, ako i nárok na náhradu straty na zárobku počas pracovnej neschopnosti v sume 7.666,57 eur. Vo zvyšku posúdil odvolací súd žalobkyňou uplatnené nároky ako premlčané podľa § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka a žalobu zamietol. Pokiaľ išlo o úroky z omeškania, odvolací súd uviedol, že v Občianskom zákonníku pri nároku na náhradu škody nie je ustanovený čas splnenia, zásadne treba vychádzať z toho, že škodca je povinný nahradiť škodu, prvý deň po tom, čo ho veriteľ požiadala o splnenie. Ak nedošlo k požiadaniu dlžníka skôr, treba za kvalifikované požiadanie považovať žalobu; dňom zročnosti pohľadávky uplatnenej v žalobe však nebude deň nasledujúci po podaní žaloby na súde, ale deň po doručení tejto žaloby žalovanému (R 27/1977). Medzi stranami sporu v danom prípade nebol deň splatnosti dojednaný, pričom sa jedná o právo poškodeného požadovať náhradu škody a preto sa nárok žalobkyne stal splatným vo vzťahu k jednotlivým položkám podaním doručeným súdu prvej inštancie na pojednávaní dňa 2. apríla 2009, ktoré bolo žalovanej 1/ doručené na tomto pojednávaní. Žalovaná 1/ tak bola povinná dňa 3. apríla 2009 plniť a až nasledujúcim dňom si žalobkyňa mohla prvýkrát uplatniť nárok na zaplatenie úrokov z omeškania. Pre uplatnenie úrokov z omeškania nie je z hľadiska plynutia trojročnej objektívnej premlčacej doby v zmysle § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka rozhodný dátum vzniku škody, keďže dátum vzniku škody nie je totožný s dňom, kedy sa žalovaní dostali do omeškania s plnením hlavného záväzku. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa si uplatnila úroky z omeškania až podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 13. marca 2015, ktoré bolo žalovanej 1/ doručené dňa 20. marca 2015 a na pojednávaní dňa 5. mája 2015. Najvyšší súd Slovenskej republiky posudzoval právnu otázku plynutia (začiatku a ukončenia) premlčacej doby úrokov z omeškania v rozhodnutí sp.zn. 1Cdo 157/2009, v zmysle ktorého povinnosť platiť úroky z omeškania so splnením dlhu nevzniká samostatne za každý deň trvania omeškania, ale jednorazovo. V súlade s týmto právnym názorom tak v prejednávanej spore začala plynúť premlčacia doba pre uplatnenie úrokov z omeškania odo dňa 26. novembra 2008 v časti nároku - titulom náhrady škody na zdravie a odškodnenia titulom sťaženia spoločenského uplatnenia a od 3. apríla 2009 začala plynúť premlčacia lehota pre uplatnenie úrokov z omeškania vo vzťahu k ostatným žalobkyňou uplatneným nárokom. Nakoľko si žalobkyňa uplatnila nárok na úroky z omeškania až podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 13. marca 2015 a na pojednávaní dňa 5. mája 2015, urobila tak až po márnom uplynutí premlčacej lehoty, preto ani v tejto časti nebolo možné jej žalobe vyhovieť.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu v časti, v ktorej odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie a zamietol žalobu o zaplatenie 9% úroku z omeškania ročne

- zo sumy 146,14 eur od 13. marca 2012 do 15. júla 2021,
- zo sumy 116,18 eur od 13. marca 2012 do 15. júla 2021,
- zo sumy 219,45 eur od 13. marca 2012 do 14. apríla 2015,

- zo sumy 344,97 eur od 13. marca 2012 do 15. júla 2021,
- zo sumy 7.666,57 eur od 13. marca 2012 do 15. júla 2021,
- zo sumy 434,51 eur od 13. marca 2012 do 15. júla 2021,

podala žalobkyňa dovolanie pre nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, uplatniac dovolací dôvod podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c) CSP. Uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, či sa právo na úrok z omeškania premľčuje ako celok alebo za každý deň samostatne. V rozsudku z 29. júna 2010 sp.zn. 1Cdo 157/2009 Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že právo na úrok z omeškania sa premľčuje ako celok. Naopak v rozsudku z 11. decembra 2018 sp.zn. 5Cdo 24/2018 a z 31. júla 2012 sp.zn. 2Obdo 23/2012 a z 1. mája 2000 sp.zn. 4Obo 319/1999 dospel najvyšší súd k záveru, že právo na úrok z omeškania sa premľčuje za každý deň samostatne. Odvolací súd sa v prejednávanej veci priklonil k názoru, že právo na úrok z omeškania sa premľčuje ako celok, s čím však dovolateľka nesúhlasila. Podľa jej názoru, ak dlžník poruší svoju povinnosť splniť si dlh riadne a včas, po dobu omeškania sa každým jedným dňom porušuje povinnosť splniť dlh riadne a včas a veriteľovi tak vzniká za každý deň omeškania ďalšie nové právo na úrok z omeškania. Trvanie omeškania je preto potrebné chápať a vykladať ako každodenné nové porušenie povinnosti dlžníka splniť dlh. Ku každému dňu omeškania preto začína samostatne plynúť premľacia doba vo vzťahu k právu na úrok z omeškania. Záver, že úrok z omeškania sa premľčuje samostatne za každý jeden deň omeškania potvrdzuje aj znenie § 110 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Ak by Občiansky zákonník vnímal právo na úroky z omeškania ako jedno právo, potom by nemal dôvod robiť rozdiely v premľčaní úrokov z omeškania právoplatne priznaných alebo uznaných a úrokov z omeškania, ktorých splatnosť nastala po právoplatnosti rozhodnutia alebo po uznaní. Jednoducho by premľčanie oboch týchto skupín úrokov z omeškania podriadil jednému režimu premľčania. Zároveň cit. ustanovenie nehovorí o premľčaní práva na úroky vo význame jedného práva, ale hovorí o tom, že sa premľčujú úroky. Aj gramatické znenie cit. ustanovenia tak svedčí o tom, že právo na úrok z omeškania sa premľčuje samostatne za každý jeden deň omeškania. Jednorazové premľčanie úrokov z omeškania by neodôvodnene zvýhodňovalo dlžníka a v konečnom dôsledku by ho nenútilo plniť istinu. Z týchto dôvodov mala dovolateľka za to, že právny názor odvolacieho súdu, že právo na úrok z omeškania sa premľčuje ako celok a že ho uplatnila po márnom uplynutí premľčacej doby, je nesprávny a patria jej úroky z omeškania odo dňa 13. marca 2012, t.j. 3 roky spätne od uplatnenia úrokov z omeškania do zaplatenia istiny dňa 15. júla 2021, resp. do dňa 14. marca 2015, pokiaľ ide o čiastočnú úhradu škody na veciach. Navrhla, aby dovolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a priznal jej úrok z omeškania tak, ako ho uplatnila a priznal jej aj nárok na náhradu trov základného i dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. Žalovaná k podanému dovolaniu uviedla, že odvolací súd rozhodol v súlade s právnym názorom najvyššieho súdu vyplývajúcim z rozhodnutia sp.zn. 1Cdo 157/2009, rovnaké stanovisko zaujal vo svojom rozhodnutí sp.zn. 31Cdo 4291/2009 v rámci zjednocujúcej judikatúry aj Najvyšší súd Českej republiky. Zdôraznila, že dôsledkom výkladu premľčania prezentovaného žalobkyňou by bola strata zmyslu premľčania akejkolvek peňažnej pohľadávky, pretože veriteľ by opakovaným vymáhaním úroku z omeškania dokázal prinútiť dlžníka k plneniu aj premľčanej istiny a došlo by k tomu, že súdy by sa museli zaoberať vekovo starými pohľadávkami a teda dôvodnosťou dávno premľčanej istiny. Uvedené možné následky oslabujú charakter úrokov z omeškania ako príslušenstva. Zmyslom inštitútu premľčania je stimulácia veriteľa k včasnému uplatneniu jeho práv, čo však závery prezentované žalobkyňou popierajú. Rozhodnutia, na ktoré sa žalobkyňa odvoláva v dovolaní, riešili obchodnoprávne vzťahy a keďže v tomto spore ide o vzťah občianskoprávny, treba naň aplikovať príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o premľčaní a vychádzať z judikatúry najvyššieho súdu vzťahujúcej sa na občianskoprávne vzťahy a tou je rozhodnutie sp.zn. 1Cdo 57/2009.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

9. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

10. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

11. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ CSP je relevantná právna otázka, ktorá už bola dovolacím súdom riešená, pri jej riešení ale nedošlo k ustáleniu rozhodovacej praxe odvolacieho súdu preto, lebo jeho jednotlivé senáty naďalej zastávajú odlišné (rozdielne) právne názory, čo sa prejavuje v ich pretrvávajúcom rozdielnom rozhodovaní.

12. Žalobkyňa namieta nesprávne právne posúdenie sporu odvolacím súdom v otázke premlčania úrokov z omeškania podľa § 100 až 110 Občianskeho zákonníka; tvrdiac, že právo na úrok z omeškania sa nepremlčuje ako celok, ale premlčuje sa za každý deň omeškania samostatne. Na preukázanie opodstatnenosti dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP poukázala na právne závery rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 1Cdo 157/2009, ktoré sú podľa jej názoru v rozpore s správnym právnym záverom vyplývajúcim z rozhodnutí najvyššieho súdu prezentovaným v jeho rozhodnutiach sp.zn. 5Cdo 24/2018, sp.zn. 2Obdo 23/2012, sp.zn. 4Obo 319/1999.

13. Dovolací súd má zato, že žalobkyňa zákonu zodpovedajúcim spôsobom vymedzila právnu otázku, riešenie ktorej bolo pre rozhodnutie odvolacieho súdu kľúčové, avšak dospel k záveru, že v prejednávanej veci nebol daný dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP, pretože tu nie je daný judikátorny rozpor rozhodnutí odvolacieho súdu v otázke premlčania úrokov z omeškania podľa ustanovení § 100 až 110 Občianskeho zákonníka.

14. Otázkou premlčania úrokov z omeškania podľa cit. ustanovení Občianskeho zákonníka sa dovolací súd zaoberal v rozsudku z 29. júna 2010 sp.zn. 1Cdo 157/2009, v ktorom dospel k záveru, že povinnosť platiť úroky z omeškania so splnením dlhu (záväzku) nevzniká samostatne (nanovo) za každý deň trvania omeškania, ale jednorazovo v deň, v ktorom sa dlžník ocitol v omeškaní so splnením tohto záväzku; týmto dňom začína u tohto práva plynúť premlčacia doba a jej uplynutím sa právo premlčí ako celok. V odôvodnení tohto rozhodnutia dovolací súd uviedol : „ Úroky z omeškania sú príslušenstvom pohľadávky (§ 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Povinnosť dlžníka zaplatiť úroky z omeškania je jedným z právnych následkov omeškania dlžníka so splnením peňažného dlhu (§ 517 ods. 2

Občianskeho zákonníka) a spočíva v tom, že dlžník musí poskytnúť veriteľovi okrem vlastného plnenia (istiny) tiež stanovené percento z tej časti peňažného dlhu (záväzku), s ktorým je v omeškaní. V dôsledku omeškania dlžníka nevzniká medzi účastníkmi nový (ďalší) záväzkový právny vzťah; ak teda vznikne dlžníkovi povinnosť zaplatiť veriteľovi úroky z omeškania, dochádza k zmene v obsahu práv a povinností dlžníka. ”; a ďalej : „Žalovaný týmto svojím názorom v podstate tvrdí, že za každý ďalší deň omeškania vzniká [z dôvodu porušenia povinnosti splniť dlh (záväzok)] veriteľovi nové (ďalšie) právo na úrok z omeškania, čím vo svojich dôsledkoch (v rozpore so zákonom) popiera, že by povinnosť platiť úrok z omeškania ako právny následok omeškania dlžníka so splatením dlhu (záväzku) bola príslušenstvom pohľadávky zodpovedajúcim tomuto dlhu a že by teda povinnosť platiť úroky z omeškania predstavovali vedľajší (akcesorický) záväzkový právny vzťah. Niet pochybností o tom, že úroky z omeškania majú povahu opakujúcich sa dávok, ktoré možno veriteľovi priznať súdnym rozhodnutím, aj keď sa stanú splatnými až v budúcnosti. To mimo iného znamená, že pre povinnosť dlžníka platiť úroky z omeškania sú rozhodujúce okolnosti, ktoré nastali v dobe, kedy došlo k omeškaniu so splnením dlhu (záväzku) z hlavného záväzkového právneho vzťahu. Okolnosť, či každý ďalší deň dlžník porušuje svoju povinnosť plniť riadne a včas hlavný peňažný záväzkový vzťah, teda nie je, ako sa žalovaný mylne domnieva, pre povinnosť dlžníka platiť úroky z omeškania významná.”

15. Na uvedené rozhodnutie následne nadväzovali aj ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sa s týmto právnym názorom stotožnili a to konkrétne uznesenie zo 17. júla 2019 sp.zn. 3 Cdo 72/2018 a uznesenie z 31. marca 2022 sp.zn. 5Cdo 115/2018.

16. Vyššie uvedený právny záver akceptoval aj Ústavný súd SR vo svojom rozhodnutí z 15. januára 2020 sp.zn. I. ÚS 18/2020. V bode 27. odôvodnenia pritom odkázal aj na odbornú právnickú literatúru (Števček, M., Dulak, A., Bajánková J., Fečík M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník II. § 451 - 880, 2. vydanie. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2019. s. 1929), v ktorej sa uvádza: «Úroky z omeškania v súkromnom práve sú príslušenstvom pohľadávky a vedľajším akcesorickým peňažným záväzkovým vzťahom. Právny osud hlavnej veci zdieľa aj jeho príslušenstvo. Základnou podmienkou vzniku dlžníkovho omeškania je splatnosť dlhu - hlavného záväzku, istiny. Právo na úroky z omeškania vzniká priamo zo zákona ako dôsledok porušenia právnej povinnosti s riadnym a včasným plnením záväzku. Povinnosť platiť úroky zaniká splnením záväzku. Doba omeškania je časový interval ohraničený vznikom až do zániku tohto práva, ktorý môže byť kvantifikovaný podľa dní, týždňov, rokov alebo inou časovou jednotkou, alebo ich kombináciou. Omeškanie je objektívny delikt, ide o protiprávny stav, vyvolaný dlžníkom. Je jedným z parametrov, ktorý zásadne ovplyvňuje výšku úrokov z omeškania, pokiaľ omeškanie trvá, trvá i povinnosť platiť úroky z omeškania. Pre povinnosť dlžníka platiť úroky z omeškania sú rozhodujúce len okolnosti, ktoré nastali v dobe, kedy došlo k omeškaniu so splnením dlhu (hlavného vzťahu). Okolnosť, že dlžník každým ďalším dňom porušuje povinnosť plniť riadne a včas peňažný záväzok z hlavného vzťahu, nie je pre povinnosť dlžníka platiť úroky z omeškania významná. Z uvedeného plynie premisa, že povinnosť platiť úroky z omeškania vzniká jednorazovo, a nie jednotlivo (a nanovo) za každý deň omeškania. Účinky trvaceho protiprávneho úkonu nastávajú už okamihom jeho uskutočnenia a bez ďalšieho pretrvávajú do budúcnosti. Otázka premlčania práva na úroky z omeškania je v súdnej praxi riešená rozdielne, názory na túto otázku sa určitú dobu dotvárali a napriek úsiliu senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý právnu problematiku postupom v súlade s § 48 Civilného sporového poriadku predložil na zjednotenie veľkému senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v súčasnosti sa nedokázali formálne zjednotiť pre odmietnutie sa touto problematikou zaoberať. Napriek tomu, popri prvotnom názore, podľa ktorého sa úroky z omeškania premlčujú samostatne, nezávisle od istiny a premlčacia doba začína plynúť každým dňom samostatne (najmä v rozhodnutiach senátov obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu), je v právnej praxi (v rozhodnutiach občianskoprávneho ako i správneho kolégia najvyššieho súdu), ale už i právnou doktrínou a právnou vedou od roku 2016 zastávaný názor, podľa ktorého sa úroky z omeškania premlčujú spolu s istinou, ku ktorej sa viažu, a to ako celok 14 (porovnaj Patakyová, M. a kol. Obchodný zákonník, komentár, 4. a 5. vydanie, Bratislava : C. H. Beck 2016, s. 1284: „... Povinnosť platiť úroky z omeškania so splnením dlhu nevzniká samostatne, nanovo, za každý deň trvania omeškania, ale jednorazovo v deň, v ktorom sa dlžník ocitol v omeškaní so splnením tohto záväzku; týmto dňom začína pri tomto práve plynúť premlčacia doba a jej uplynutím sa právo premlčí ako

celok.“). Možnosť takéhoto riešenia zvolila aj judikatúra Najvyššieho súdu Českej republiky... sp. zn. 21 Cdo 681/2006, sp. zn. 33 Cdo 2567/2012 a sp. zn. 23 Cdo 5214/2014).»

17. Ústavný súd SR konštatoval rovnaký právny názor aj vo svojom nasledujúcom rozhodnutí z 15. decembra 2020 sp.zn. II. ÚS 569/2020: „14. Pri posudzovaní tejto veci nemožno opomenúť povahu inštitútu úrokov z omeškania, ktoré tvoria príslušenstvo základného nároku na plnenie, najmä jeho akcesorickú povahu. Práve akcesorická povaha úrokov z omeškania spôsobuje nevyhnutnosť sledovania právneho osudu základnej pohľadávky. To znamená, že ak bolo riadne a včas namietané premlčanie judikovaného základného záväzku, stáva sa súdnou cestou nevymožiteľnou naturálnou obligáciou. Takúto právnu kvalitu má potom aj jej príslušenstvo vrátane úrokov z omeškania, a to bez ohľadu na to, či vznikli pred nastúpením účinkov vznesenej námietky premlčania primárneho záväzku alebo po ňom.“

18. V rozhodnutí Veľkého senátu z 18. decembra 2017 sp. zn. 1VCdo/4/2017 najvyšší súd uviedol: „Trojčlenné senáty obchodného kolégia v rozhodnutiach (pzn. sp.zn. 2 Obdo 23/2012, 2 Obdo 36/2010, 4 Obdo 25/2009, 4 Obdo 319/1999), na ktoré postupujúci senát 5C poukazuje, riešili premlčanie príslušenstva pohľadávky pri aplikácii ustanovení § 387 až 408 Obchodného zákonníka o premlčaní. Trojčlenný senát občianskoprávneho kolégia v rozsudku z 29. júna 2010 sp. zn. 1 Cdo 157/2009 interpretoval ustanovenia občianskeho zákonníka o premlčaní (§ 100 až 114). V danom prípade sa postupujúci senát stotožňuje s interpretáciou ustanovení Občianskeho zákonníka o premlčaní príslušenstva pohľadávky vyslovených v skoršom rozhodnutí najvyššieho súdu. Inak povedané postupujúci senát nedospel k odlišnému právnemu názoru na interpretáciu ustanovení §100 až 110 Občianskeho zákonníka, ktorý bol už vyjadrený v rozhodnutí najvyššieho súdu. O judikatórny rozpor by išlo len vtedy, ak by postupujúci senát dospel k inému právnemu názoru na interpretáciu ustanovení § 387 až 408 Obchodného zákonníka o premlčaní, ktorý už bol vyslovený v rozhodnutiach senátov 2 Obdo a 4 Obdo; o taký prípad však nejde.“

19. Rozhodnutie najvyššieho súdu z 11. decembra 2018 sp.zn. 5 Cdo 24/2018, na ktoré dovolateľ poukázal ako príklad protichodného rozhodnutia, nie je možné považovať za relevantné, či odlišné právne posúdenie vo vzťahu k už vyššie spomenutým rozhodnutiam najvyššieho súdu a to z dôvodu, že predmetom sporu v tejto veci bola pohľadávka obchodnoprávneho charakteru a súdy na danú vec aplikovali ustanovenia Obchodného zákonníka, pričom dovolateľ rozporoval iba nesprávnu interpretáciu ustanovenia § 391 a nasl. Obchodného zákonníka vo vzťahu k premlčaniu úrokov z omeškania. Uvedené rozhodnutie tak nepojednávalo o aplikácii ustanovení § 100 až 110 Občianskeho zákonníka a jeho právne závery preto nie je možné považovať za judikatúrny odklon. Rovnako tak v prípade rozhodnutí najvyššieho súdu z 31. júla 2012 sp.zn. 2Obdo 23/2012 a z 1. mája 2000 sp.zn. 4Obo 319/1999 išlo o aplikáciu ustanovení § 387 až 408 Obchodného zákonníka o premlčaní na obchodnoprávne vzťahy a preto ani tu nemožno hovoriť o judikatórnom odklone od právneho názoru prezentovaného rozhodnutím najvyššieho súdu z 29. júna 2010 sp.zn. 1Cdo 157/2009 a línie ním nastolenej, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná aj po tomto rozhodnutí jednotne.

20. Vec prejednávajúci senát sa stotožňuje s interpretáciou ustanovení § 100 až 110 Občianskeho zákonníka o premlčaní príslušenstva pohľadávky a právnymi závermi zaujatými v skoršom rozhodnutí najvyššieho súdu sp.zn. 1Cdo 157/2009 a v jeho ďalších rozhodnutiach (3 Cdo 72/2018, 5Cdo 115/2018) a preto vec nepostúpil veľkému senátu v zmysle § 48 ods. 1 CSP.

21. Dovolací súd tak dospel k záveru, že dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu bolo založené na správnom právnom posúdení otázky premlčania úrokov z omeškania spočívajúcom v právnom názore, že povinnosť platiť úroky z omeškania so splnením dlhu nevzniká samostatne za každý deň trvania omeškania, ale jednorazovo a v súlade s týmto právnym záverom vo veci aj správne rozhodol tak, že žalobný nárok v tejto časti zamietol ako premlčaný.

22. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené uzatvára, že pokiaľ žalobkyňa tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu v preskúmvanej veci záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu rozhodovaná rozdielne, robí tak neopodstatnene. Dovolanie v posudzovanej veci

preto smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, v dôsledku čoho najvyšší súd dovolanie žalobkyne odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako procesne neprípustné.

23. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalovanému 2/ náhradu trov dovolacieho konania voči žalobkyni ako neúspešnej strane nepriznal, nakoľko mu žiadne nevznikli.

24. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.